

Projekt

z dnia 16 marca 2020 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XIX//2020
RADY GMINY SADKI**

z dnia 26 marca 2020 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkach za rok 2019

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.), w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.), uchwała się co następuje :

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkach za rok 2019, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Niedbała

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W SADKACH

MISJA GOPS:

“Aktywizacja mieszkańców gminy w celu poprawy ich życia “ Sprawozdanie z działalności w roku 2019

Sadki, marzec 2020 r.

Dane statystyczne

W Gminie Sadki na dzień 31.12.2019 r. zamieszkiwało 7.331 mieszkańców, zameldowanych na pobyt stały 7.168 i na pobyt czasowy 163, (w 2016 było 7.362 mieszkańców, 2017 -7.444, 2018 – 7367).

Urodziło się 82 dzieci (2016- 87 dzieci, 2015- 96 dzieci), mamy spadek liczby urodzeń.

Zmarło 78 mieszkańców naszej gminy (2016-54 osoby, 2015-57 osób).

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Nakle nad Notecią zarejestrowanych było na dzień:

31.12.2019 r.

·257 osób bezrobotnych , w tym 185 kobiet,

· 54 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych, w tym 41 kobiet.

31.12.2018r.

·302 osoby bezrobotne, w tym 208 kobiet,

· 48 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych, w tym 34 kobiety.

31.12.2017 r.

·314 osób bezrobotnych , w tym 213 kobiet,

· 39 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych, w tym 20 kobiet

31.12.2016 r.

·453 osób bezrobotnych , w tym 275 kobiet,

· 72 osoby miały prawo do zasiłku dla bezrobotnych , w tym 38 kobiet

Stopa bezrobocia

	2016	2017	2018	2019	
w powiecie nakielskim %	-	15,9%	13,20%	11,1 %	10,50%
w województwie kujawsko-pomorski	-	12,1%	10,00%	8,6%	7,80%
w Polsce	-	8,3%	6,60%	5,7%	5,20%

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania na podstawie m.in. ustaw :

1. o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (Dz. U. z 2019 poz. 1507 ze zm.),
2. o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 (Dz.U. z 2020 poz. 111),
3. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 (Dz.U. z 2019r, poz. 670 ze zm.),
4. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2019 r, poz. 1111 ze zm),
5. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2020 r. , poz. 218),

6. o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 ze zm.),
7. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 ze zm.),
8. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407)
9. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 473 ze zm.) oraz rozporządzeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje założenia:

1. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadki na lata 2014 – 2021, uchwała Nr XL/4/2014 Rady Gminy z dnia 30.01.2014 r.

2. Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sadki na lata 2016-2021 , uchwała Nr XIII/74/2015, Rady Gminy Sadki z dnia 26 listopada.

3. Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 -2020, uchwała Nr XXXIX/61/2017, Rady Gminy Sadki z dnia 30.11. 2017 r.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust.1 ustawy).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka (art.3 ust.1 ustawy).

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej (art.4 ustawy).

Pomocy tej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem. **W przepisach wielokrotnie zawarta jest zasada pomocniczości, która wskazuje na pierwszeństwo korzystania z własnych zasobów, możliwości i uprawnień przez osoby i rodziny. Kładzie również nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokojenie potrzeb. W pomocy społecznej nie ma się roszczenia.**

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, świadczenia dzielą się na pieniężne i niepieniężne, a prawo do świadczeń przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej 701 zł,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 528 zł

Do świadczeń pieniężnych należą:

1. zasiłek stały,
2. zasiłek okresowy,
3. zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
4. zasiłek celowy na zakup żywności.

Do świadczeń niepieniężnych należą:

1. praca socjalna,
2. bilet kredytowany,
3. składki na ubezpieczenie społeczne,
4. składki na ubezpieczenie zdrowotne,
5. sprawienie pogrzebu,
6. poradnictwo specjalistyczne,
7. interwencja kryzysowa,
8. schronienie,
9. posiłek,
10. niezbędne ubranie,
11. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
12. pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
13. kierowanie do warsztatów terapii zajęciowej.

I. Organizacja Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

1. Struktura organizacyjna GOPS i zatrudnienie (16 osób – 12,38 etatu):

Kierownik	1 osoba
Główna księgowa	1 osoba

Dział pomocy społecznej;

- pracownicy socjalni 3 osoby;
- opiekunki środowiskowe 6 osób (3,63 etatu);

Wspieranie rodziny

- asystent rodziny 2 osoby (0,75 etatu);
- wychowawca w świetlicy 1 osoba;

Dział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego i wychowawczego:

- inspektor 2 osoby,

Na umowę zlecenia zatrudniamy psychologa i informatyka .

Asystenci rodziny był dofinansowany z rządowego programu.

Struktura zatrudnienia według wykształcenia:

1. wyższe : 9
2. policealne z II stop. specjalizacji 1
4. średnie 2
5. zasadnicze zawodowe 2

Pracownicy Ośrodka posiadają kwalifikacje do wykonywania zawodu.

2. Doskonalenie zawodowe pracowników, kursy, szkolenia, konferencjach

Pracownicy uczestniczyli w kursach, szkoleniach specjalistycznych, konferencjach o następującej tematyce:

Fundusz alimentacyjny 2019 , aktualne problemy,

·Świadczenia nienależnie pobrane ,

·Jak dobrze przygotować się do nowego okresu zasiłkowego ,

·Świadczenie wychowawcze 500 Plus, nowelizacja,

·Najnowsze zmiany w 550+, ŚR, FA, Dobry Start od 01.07.2019r.,

·Ochrona danych osobowych w świetle Rozporządzenia RODO ,

·Praktyczne skutki wejścia w życie RODO,

·Aktywny i zdrowy senior,

·Ustawa o wspieraniu rodziny , asystent rodziny,

·Konstrukcja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,

·Prowadzenie usług opiekuńczych , specjalistycznych,

·Świadczenia rodzinne aktualne problemy,

·Nowości w czasie pracy,

·Ustawa o pomocy społecznej , aktualne problemy,

·Zasady sporządzania sprawozdań finansowych i sprawozdań w zakresie operacji finansowych,

·Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych za 2019 r.

·Kontrola zarządca ze szczególnym uwzględnieniem zarządzania ryzykiem,

3. Uroczystości, konferencje:

·24 sierpnia odbyło się VIII Spotkanie Rodzin i Przyjaciół Domu Pomocy Społecznej w Nakle nad Notecią,

·28 listopad 2019 Dzień Seniora

·3 grudnia 2019 r. III Konferencja "Przemoc może być inaczej....."na temat:Kobieta ofiarą przemocy w rodzinie. Dlaczego...?.

·12.12.2019 r. spotkanie opłatkowe emerytów, rencistów i osób samotnych z gminy Sadki, które współorganizujemy z miejscowym Kołem Emerytów Rencistów i Inwalidów,

·12.12.2019 r . otwarcie Centrum Akceptacji i Aktywności Społecznej w Paterku.

4. Warunki pracy, wyposażenie

1) W skład pomieszczeń użytkowanych przez Ośrodek wchodzi:

- biuro kierownika,

- biuro dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny,

- biuro dla inspektorów (księgowość, świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, świadczenie wychowawcze),

- biuro na działalność PIK, wydawania żywności,

- składnica akt.

Budynek posiada niezbędną instalację. Biura wyposażone są w komputery, drukarki inny sprzęt i programy komputerowe. Budynek jest dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych: podjazd i łazienka. Jest wyposażony w instalację alarmową i napadową .

2) Placówka Wsparcia Dziennego w Radziczu oraz oddziały w Liszkówku, Dębionku I i Dębionek II.

II. Realizacja budżetu

Tabela nr 1. Wykonanie budżetu według rozdziałów

Lp	Wyszczególnienie	Wykonanie budżetu w 2019 r. zł	Wykonanie budżetu w 2018 r. zł
	Dział 851 Ochrona zdrowia	70.321,10	69.723,36
1.	Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi (śr. własne)	70.000,00	69.227,18
2.	Rozdział 85195 Pozostała działalność (śr. dotacja)	321,10	496,18
	Dział 852 Pomoc społeczna	1.099.930,33	979.246,86
1.	Rozdział 85202 dom pomocy społecznej (śr. własne)	55.025,63	23.128,44
2.	Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie(śr. własne)	960,82	954,00
3.	Rozdział 85213 ubezp.zdrowotne 1.składki (pomoc społeczna) zdrowotne ogółem(dotacja) 2.składki świadczenia rodzinne	14.367,83 14.367,83 -	50.581,16 12.938,00 37.643,16
4.	Rozdział 85214 w tym: 1.zasiłki okresowe (zadanie własne- dotacja) 2.zasiłki celowe i pomoc w naturze(śr. własne)	99.870,23 54.530,21 45.340,02	79.637,20 32.300,20 47.337,00
5.	Rozdział 85216 zasiłki stałe (zadanie własne- dotacja)	176.570,66	155.769,71
6.	Rozdział 85219 Ośrodki Pomocy Społecznej	678.886,42	621.716,25
7.	Rozdział 85220 Specjalistyczne poradnictwa (śr. własne)	5.763,20	5.485,89
8.	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, OPIEKA 75+	13.666,81	0
9..	Rozdział 85230 1.Dożywianie(zadanie własne) w tym: -w tym środki własne	50.847,00 14.900,00	27.242,50 9.720,00
10.	Rozdział 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych (zadanie zlecone-dotacja)	0	8.800,00
11.	Rozdział 85295 (zadanie własne) 1. Tymczasowe schronienie 2. Pozostałe	3.971,73 0 3.971,73	5.931,71 1.800,00 4.131,71
	Dział 855 Rodzina	11.024.646,66	9.556.915,72
1	Rozdział 85501 świadczenie wychowawcze (dotacja)	6.834.233,42	5.749.350,67
2.	Rozdział 85502 świadczenia rodzinne (dotacja)	3.728.692,46	3.403.000,57
3.	Rozdział 85503 Karta Dużej Rodziny	731,39	240,84

	(dotacja)		
4.	Rozdział 85504 wspieranie rodziny	345.813,86	348.422,09
	Asystent rodziny zadanie własne	37.983,86	33.743,88
	Dobry start	307.830,00	314.678,21
5.	Rozdział 85508 piecza zastępcza (zadanie własne)	68.411,31	55.901,55
6.	Rozdział 85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne	46.764,22	37.643,16
	Razem	12.194.898,09	10.605.885,94

Tabela nr 2. Rozpatrywanie wniosków złożonych od 1.01.2019r. do 31.12.2019 r. Liczba wydanych decyzje administracyjnych z zakresy pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	Pomocy społeczna	Świadczenia rodzinne	Funduszu alimentacyjny	Świadczenie wychowawcze	Dobry start
Ilość decyzji ogółem:	546	765	68	954	660
w tym odwołań	0	26	2	0	0
do ponownego rozpatrzenia	0	1	0	0	0
decyzje utrzymane w mocy	0	4	2	0	0
decyzja podjęta przez SKO	0	21	0	0	0

II. Ochrona zdrowia (Dział 851)

1. Placówka wsparcia dziennego (Rozdział 85154)

Od 1 stycznia 2017 w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkach jest placówka wsparcia dziennego - świetlica w Radziczu. Dziecko z rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, może zostać objęte opieką i wychowaniem w tej świetlicy.

Koszt działalności świetlic to 70.000,00 zł. W roku 2019 była prowadzona działalność w Radziczu, Liszkówku, Dębionku I. Została otwarta następna świetlica w Dębionku II.

2. Ochrona zdrowia, pozostała działalność (Rozdział 85195)

Ochrona zdrowia, pozostała działalność przeznaczona jest na sfinansowanie kosztów wydawania przez gminę decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniający kryterium dochodowe i przeprowadzenia rodzinnych wywiadów środowiskowych.

Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji obejmuje:

- 1) przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- 2) stwierdzenie spełnienia kryterium dochodowego z art. 8 ustawy o pomocy społecznej
- 3) stwierdzenie braku okoliczności z art. 12 ustawy o pomocy społecznej tj. nie stwierdzono dysproporcji między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową.

Decyzja uprawnia do uzyskiwania świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni.

Wydając decyzje w sprawie ustalenia prawa do świadczeń zdrowotnych, wykonujemy zadania zlecone gminie, na których realizację otrzymaliśmy dotację celową z budżetu państwa, która została wydatkowana w wysokości 321,10 zł. Liczba wydanych decyzji - 4.

III. Pomoc społeczna(Dział 852)

Pomocą społeczną w 2019 roku było objętych 148 rodziny (301 osób w rodzinach). Pomoc była realizowana w następujących formach :

Pomoc środowiskowa

1. Zasilek stały

Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnej gospodarującej lub osobie w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego. Osobie otrzymującej zasiłek stały opłaca się składki na ubezpieczenie zdrowotne. Kwota zasiłku nie może być wyższa od 645zł i niższa od 30 zł. Stanowi różnicę pomiędzy kryterium dochodowym a posiadanym dochodem. W roku 2019 przyznano zasiłek stały 30 osobom, wypłacono 311 świadczeń (269) na kwotę 176.570,66 zł.

W roku 2019 z ubezpieczeniem zdrowotnym przy zasiłku stałym zostało objętych 29 świadczeniobiorców, opłacono 300 składek tj. 14.376,83 zł .

2. Zasiłek okresowy

Zasiłek przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Wysokość zasiłku okresowego w 2019r. dla rodzin i osób samotnych wyniosła 50 % różnicy między kryterium dochodowym, a posiadanym dochodem, jednak nie mniej niż 20,00 zł. Przyznano zasiłki okresowe 35 rodzinom, wypłacono 100 świadczeń na kwotę 54.530,21 zł.

W/w zadania są zadaniami własnymi, na które otrzymujemy dotację od Wojewody.

3. Zasiłek celowy i w naturze

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Może on być przyznany w szczególności m.in. na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, a także z powodu zdarzenia losowego – pożaru. W roku 2019 wypłacono 45.340,02 zł. Zasiłki celowe specjalne 96 świadczeń na kwotę 30.852 zł,

W związku ze zmianą przepisów dotyczących pobytu w schroniskach dla osób bezdomnych, mamy podpisaną umowę z schroniskiem na świadczenie usług w formie tymczasowego pobytu.

4. Wynagrodzenie dla kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej

Wypłacono 6.000,00 zł dotyczy to dwóch osób częściowo ubezwłasnowolnionych. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd, nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród, ogłoszonego przez Prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Udzielenie świadczeń w postaci wynagrodzenia za sprawowanie opieki nie wymaga przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

Dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej ustanawiany jest opiekun. Koszt jego wynagrodzenia ponosi budżet państwa, a w przypadku osoby częściowo ubezwłasnowolnionej sąd wyznacza kuratora i koszty wynagrodzenia ponosi gmina, w której mieszka kuratora.

5. Wieloletni program “Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomoc doraźna lub okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie może być udzielona wówczas, gdy własnym staraniem nie może go sobie zapewnić. Koszt posiłków wyniósł 3.797,00 zł, tej formy pomocy korzystały dwie osoby. Na pomoc w formie zasiłku na zakup żywności przeznaczono 47.050,00 zł. Tą pomocą objętych było 186 osób, z 79 rodzin. Całkowity koszt programu to 50.847 zł (w tym udział środków własnych 14.900 zł).

6. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Zakres usług musi być dostosowany do indywidualnych potrzeb życiowych. Obejmuje opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc przyznawana jest nieodpłatnie osobom samotnym posiadającym dochód 701 zł, osoby w rodzinie 528 zł na osobę. Osoby o wyższym dochodzie ponoszą częściową odpłatność za usługi na podstawie Uchwały Rady Gminy Sadki, która określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za świadczenia i odpłatności za świadczone usługi na terenie gminy. Pełna odpłatność to kwota 20,90 zł/godz.

W 2019 roku usługi opiekuńcze były świadczone w 35 środowiskach, wymiar godzin pracy wyniósł od 1 godziny dziennie do 8 godzin. Opiekunki środowiskowe zatrudniane są według potrzeb. Opiekunki przepracowały 9.794 godziny. Kwota świadczeń usług opiekuńczych to 192.328 zł.

Z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze wpłacono 37.799,60 zł.

Ośrodek uczestniczył w Porogramie Opieka 75+. Z tej formy skorzystało 4 seniorów. Kwota dotacji wyniosła 2.746,81 zł i było to 50% stawki godzinowej za usługę opiekuńczą.

7. Pomoc rzeczowa

Pomoc w formie rzeczowej realizowana jest po uzyskaniu darów od indywidualnych darczyńców przekazywanych do GOPS w ramach działań "Dzielmy się"

Otrzymane rzeczy (odzież, meble, wyposażenie agd) od mieszkańców gminy i okolic są składowane w naszym kantorku. W przypadku mebli, sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu RTV itp, pracownicy socjalni posiadający rozeznanie środowiska przekazują ofertę poszczególnym klientom. Sprzęty o dużych gabarytach dostarczane są transportem Urzędu Gminy.

8. Praca socjalna

Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Pracę socjalną świadczy pracownik socjalny. Ważnym zadaniem pracownika socjalnego w ramach pracy socjalnej jest współpraca z innymi instytucjami i specjalistami w celu przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Jednym z wielu celów o podstawowym znaczeniu jest: włączania do życia społecznego osób marginalizowanych.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny to umowa z klientem polegająca na wspólnym uzgodnieniu celów i działań między pracownikiem socjalnym a klientem, na wyjaśnieniu i wspólnej negocjacji wyboru możliwych rozwiązań pożądaney zmiany w trudnej sytuacji oraz określeniu na jej podstawie form i czasu trwania kontraktu. Nie wywiązanie się, daje podstawę do ograniczenia, bądź odmówienia pomocy klientowi.

W 2019 roku zawarto 6 kontraktów socjalnych. Kontrakty są zawierane z klientami, którzy mają własne uprawnienia i możliwości, a nie chcą z nich skorzystać. Dzięki kontraktom socjalnym część osób/rodzin usamodzielniała się bądź też zaczęła wykorzystywać własne możliwości i uprawnienia. Zmienia się tylko zakres i formy pomocy oraz sposób jej organizacji. Tak jest w przypadku osób, które dzięki pracy socjalnej pracowników socjalnych uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, a co za tym idzie uprawnienia do świadczeń rentowych z ZUS lub uprawnienia do zasiłków stałych, podjęły pracę, podjęły leczenie alkoholowe, zostały skierowane na kurs organizowany przez PUP.

9. Punktu Interwencji Kryzysowej

Pomoc była realizowana w ramach działalności Punktu Interwencji Kryzysowej. Co najmniej 7 godzin w miesiącu, przez 12 miesięcy razem 84 godzin w ramach PIK

Zadaniem jest niesienie pomocy i wsparcia osobom oraz rodzinom, znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Pomoc ta cieszy się dużym zainteresowaniem. Punkt oferuje pomoc: porady, terapię psychologiczną, konsultacje dla osób uzależnionych i poradnictwo socjalne. Wskazane jest zatrudnienie w/w specjalistów w większym wymiarze godzin. Wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadzimy punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Z pomocy psychologa skorzystało - 51 osób dorosłych, w tym 17 dzieci, udzielono 127 porad oraz były 3 wyjazdy w teren o charakterze edukacyjno-terapeutycznym. W szczególnie trudnych przypadkach pomoc psychologiczna będzie kontynuowana w kolejnych miesiącach.

Problemy, z którymi zgłaszali się klienci:

- próby samobójcze, samookaleczenia nastolatków;
- uzależnienia behawioralne (uzależnienie od czynności; uzależnienie od popędów, jak np. od gier hazardowych czy komputerowych, internetu, jedzenia, pracy, zakupów;
- uzależnienie od alkoholu i problemy związane z współuzależnieniem,
- przemoc w rodzinie,
- trudności w relacjach w rodzinie,
- problemy w radzeniu sobie ze stresem i przeciążeniem emocjonalnym;
- trudności wychowawcze,
- lęki i problemy wychowawcze,
- niepowodzenia szkolne dzieci,

- choroba psychiczna małżonka,
- problemy małżeńskie,
- depresja małżonka,
- konflikty sąsiedzki,
- trudności związane z bezrobociem, nieumiejętność znalezienia pracy,
- brak poczucia bezpieczeństwa w obecnej sytuacji życiowej,
- problemy finansowe, długi, brak perspektyw na spłacenie kredytów,
- inne wynikające z ubóstwa, nieporadności, a także nasilającej się patologii.

Psycholog uczestniczyła w dwóch rozprawach sądowych w Sądzie Rejonowym w Nakle nad Notecią oraz była przesłuchiwana w charakterze świadka w Prokuraturze Rejonowej w Nakle.

Osoby korzystające z pomocy psychologa otrzymały materiały edukacyjne, psychoedukacyjne, informacyjne i profilaktyczne. Metody pracy to: porady, interwencje, psychoedukacja, terapia krótkoterminowa i rodzinna, wyjazdy w środowisko. Klienci zostali poinformowani o konieczności podjęcia leczenia u specjalistów np.: psychiatra, onkolog, nefrolog, neurolog, okulista.

10. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Ośrodek realizuje Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Sadki na lata 2016-2021 został uchwalony Uchwałą Nr XIII/74/2015 Rady Gminy Sadki z dnia 26 listopada 2015 r.

W roku 2019 prowadzono 38 procedury Niebieskich Kart, w tym 21 z kontynuacji z roku ubiegłego, 17 nowych. Odbyło się 25 posiedzeń grup roboczych, w skład których weszli przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, członkowie GKRPA i kuratorzy sądowi.

11. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

W 2019 roku z pomocy żywnościowej POPŻ skorzystało 665 osób z 140 rodzin. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego udzielana jest osobom znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej):

1. Kryterium dochodowe do tej pomocy to 200 % kryterium wynikające z ustawy o pomocy społecznej:

- dla osoby samotnej to 1.402 zł
- dla osoby pozostającej w rodzinie to 1.056 zł,

2. Powody do udzielenia pomocy np. niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, długotrwała choroba.

W ramach tego programu odbywają się działania towarzyszące. Zorganizowano warsztat edukacji ekonomicznej (nauka tworzenia, realizacji i kontroli realizacji budżetu domowego, ekonomicznego prowadzenia gospodarstwa domowego, z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych dochodów rodziny, w tym darów żywnościowych). Przekazywano osobom korzystającym Programu przepisy na dania, które można przygotować z produktów otrzymywanych w ramach POPŻ. Udostępniano broszury propagujące zdrowe zasady żywienia.

GOPS Sadki odbiera żywność z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Bydgoszczy. Pracownicy Ośrodka organizują transport, zajmują się rozładunkiem, wydawaniem artykułów oraz bardzo szczegółowym rozliczeniem. Pracownicy socjalni GOPS przygotowują skierowania, które upoważniają do odbioru pomocy żywnościowej. Artykuły spożywcze była odbierana z magazynów w Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Bydgoszczy. Rozładunkiem żywności jak i jej wydawaniem zajmują się pracownicy ośrodka. Przy rozładunku pomagali nam pracownicy Urzędu Gminy Sadki. Poniższa tabela zawiera asortyment żywności.

Tabela nr 3 Asortyment artykułów spożywczych

Lp.	Artykuł	Ilość w kg
1.	Makaron	2.950,00
2.	Herbatniki	520,00
3	Filet z makreli w oleju	1.104,32
4.	Cukier	2.880,00

5.	Kasza gryczana	981,00
6.	Powidła śliwkowe	954,00
7.	Mleko 1	4.680,00 1
8.	Szynka drobiowa	2.073,60
9.	Groszek z marchewką	2.400,00
10.	Koncentrat pomidorowy	1.039,36
11.	Ryż biały	1.990,00
12.	Fasola konserwowa biała	2.400,00
13.	Olej	2.610,00 1
14.	Ser	1.600,00
15.	Makaron kukurydziany	330,00
16.	Pasztet	416,64
17.	Szynka wieprzowa	1.368,00
18.	Buraczki wiórki marynowane	840,00
19.	Kabanos wieprzowy	234,00
20.	Miód nektarowy wielokwiatowy	262,40
21.	Gołąbki w sosie pomidorowym	1.106,70
	Razem	25.450,02 kg 7.290,00 litrów

W ramach POPŻ odbyły się warsztaty dietetyczne, w których uczestniczyło 79 osób. Zostały również wydane ulotki zawierające zasady selektywnego gromadzenia odpadów. Sa to działania towarzyszące.

Pomoc instytucjonalna

1. Dom Pomocy Społecznej

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za mieszkańca gminy. Przepisy wskazują, że pobyt w domu pomocy społecznej winien być ostatecznością. W pierwszej kolejności pracownicy socjalni, aktywizują rodzinę zobowiązaną do opieki nad krewnym, organizują usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania.

W DPS przebywały trzy osoby. Mieszkaniec ponosi odpłatność w wysokości 70% swoich dochodów. Gmina dopłaca do kosztów. W 2019 było to koszt 55.025,63 zł.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy

Do Środowiskowego Domu Samopomocy w Nakle n/Notecią uczęszcza 4 mieszkańców naszej gminy. ŚDS jest formą wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. Terapia tam prowadzona podtrzymuje i rozwija umiejętności niezbędne do samodzielnego życia, w szczególności związane ze współżyciem społecznym, motywowaniem do pracy, aktywnym spędzaniem czasu wolnego i gospodarowaniem pieniędzmi. Te działania mają się przyczynić do tego, aby osoby niepełnosprawne były w swoich środowisku społecznym i rodzinnym.

3. Warsztaty Terapii Zajęciowej

Do tej placówki w Nakle n/Notecią uczęszczają także mieszkańcy naszej gminy – 4 osoby. Jedna osoba uczęszcza do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Mroczy. Głównym zadaniem tych placówek jest rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz aktywizacja i usamodzielnienie. W warsztatach są pracownie m.in: prowadzenia gospodarstwa domowego, stolarska, rzeźbiarska, tkacka, krawiecka, rękodzieła i obsługi urządzeń biurowych. Pod okiem instruktorów uczestnicy poznają tajniki pracy. Uczestnicy warsztatów mają możliwość rozwijania własnych zainteresowań i nawiązywania kontaktów.

Tabela nr 4 Powody przyznania pomocy społecznej na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Lp	Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2018	Rok 2019
----	---------------------------------	----------	----------

		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	48*	83	56*	137
2.	Sieroctwo	0	0	0	0
3.	Bezdomność	2	2	2	2
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	4	19	13	67
	w tym wielodzietność	2	10	8	45
5.	Bezrobocie	45	101	42	86
6.	Niepełnosprawność	49	74	52	89
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	71	114	67	103
8.	Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego-ogółem	11	28	17	69
	w tym rodziny niepełne	10	23	9	27
	w tym rodziny wielodzietne	1	5	7	38
9.	Przemoc w rodzinie	2	6	2	8
10.	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
11.	Alkoholizm	12	19	12	20
12.	Narkomania	0	0	0	0
13.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	1	1
14.	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0
13.	Zdarzenie losowe	4	16	1	2
14.	Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0
15.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	1	2	0	0

*Rodzina spełnia kryterium dochodowe ustawy o pomocy społecznej

4. Prace społecznie-użytecznych

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które korzystają jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej.

Od dnia 1 listopada 2005r wprowadzono nowy instrument aktywizacji społeczno-zawodowej, którym są prace społecznie użyteczne. Prace społecznie użyteczne stanowią pierwszy etap w reintegracji społeczno-zawodowej beneficjentów pomocy społecznej. Osoba wykonująca prace społecznie użyteczne zachowuje status osoby bezrobotnej w trakcie wykonywania tych prac jest objęta ubezpieczeniem zdrowotnym (z tytułu posiadania statusu osoby bezrobotnej). Na wniosek gminy, starosta może skierować **osobę bezrobotną bez prawa do zasiłku, korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej** do wykonywania prac społecznie użytecznych w wymiarze 10 godzin w tygodniu. Za wykonywaną pracę przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 8,50 zł (60% to koszty budżetu państwa i 40% to udział Gminy) za każdą godzinę wykonania prac społecznie-użytecznych. Świadczenie nie przysługuje za okres niewykonywania pracy (w tym za okres udokumentowanej niezdolności do pracy).

Zasady organizacji prac społecznie użytecznych

1. Gmina sporządza do dnia 31 stycznia każdego roku roczny plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych i przesyła go właściwemu miejscowo staroście,

2. Powiatowy Urząd Pracy w imieniu starosty zawiera z gminą porozumienie dot. wykonywania prac społecznie użytecznych,

3. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej sporządza listę bezrobotnych bez prawa do zasiłku, którzy mogą zostać skierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych i przekazuje ją do Powiatowego Urzędu Pracy,

4. Powiatowy Urząd Pracy weryfikuje listę osób pod kątem spełniania warunków i kieruje wskazane osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych.

W ramach prac społecznie użytecznych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkach realizuje następujące zadania:

- typuje osoby bezrobotne do prac społecznie użytecznych, w roku 2019 zostało skierowanych 13 osób, w tym 1 kobiet, lista była cały czas aktualizowana, osoby które zrezygnowały, albo nie podjęły tych prac, zostały zastąpione kolejnymi osobami, ale było coraz trudniej, gdyż osoby wyrejestrowały się z PUP,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Nakle nad Notecią.

III. RODZINA (Dział 855)

1. Świadczenie wychowawcze (Rozdział 85501)

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziła tzw. świadczenie 500 Plus zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymują wsparcie także dla pierwszego lub jedyne dziecko przy spełnieniu kryterium 800 zł netto lub 1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Od 1 lipca nie obowiązuje już próg dochodowy. Okres zasiłkowy obowiązuje od 01.07.2019 do 31.05.2021 r. Świadczenie wychowawcze otrzymywać mogą rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje do ukończenia 18 roku życia dziecka.

Tabela nr 5 Zestawienie wypłaconych świadczeń wychowawczych

Lp	Wyszczególnienie	2018	2019	
			styczeń- czerwiec	lipiec-grudzień
1.	Liczba rodzin	566	538	888
2.	Liczba dzieci	934	900	1351
3.	Kwota wypłacona w złotych	5.674.979,20	2.709.873,29	4.046.906,30
			6.756.779,59	

2. Świadczenia rodzinne (Rozdział 85502)

1) Świadczenia rodzinne

Okres zasiłkowy jest od 1 listopada do 31 października roku następnego.

Kwota zasiłku rodzinnego uzależniona jest od wieku dziecka i kształtuje się następująco:
od 01.11. 2016 r.

- do 5 lat - 95 zł
- powyżej 5 do 18 roku życia - 124 zł
- powyżej 18 do ukończenia 24 lat - 135 zł

dodatki do zasiłku rodzinnego:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – wypłacany jednorazowo w wysokości 1000 zł,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługujący osobie uprawnionej do urlopu wychowawczego przez okres: 24 miesiące kalendarzowych. Dodatek przysługuje w wysokości 400 zł miesięcznie,
- dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka w wysokości 193 zł, nie więcej jednak niż 386 zł. Na dziecko niepełnosprawne 273 zł,
- dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej, przysługuje w wysokości 95 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, w wysokości 90 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia; 110 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego w wysokości 100 zł na dziecko,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania przysługuje w związku z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły w kwocie 113 zł miesięcznie na dziecko, albo w związku z dojazdem do szkoły wysokości 69 zł miesięcznie.

"Złotówka za złotówkę"

Nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych, która wprowadziła za zasadę "złotówka za złotówkę". Dzięki niej przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych (674 zł na osobę w rodzinie lub 764 zł dla rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem) nie będzie automatycznie oznaczało utraty tych świadczeń; dotychczas wystarczyło przekroczyć je choćby o złotówkę, by stracić wszystkie zasiłki.

Jeśli zostanie przekroczony próg dochodowy o złotówkę, 20 zł, 30 zł, to o tą kwotę zostanie pomniejszona kwota zasiłków.

Świadczenie rodzicielskie: przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są rodzice, którzy nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego z innego tytułu.

Świadczenie rodzicielskie w wysokości 1.000 zł miesięcznie, nie jest uzależnione od kryterium dochodowego (jest to kwota netto gdyż świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom). Przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1.000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.

Tabela nr 6 Realizacja zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2019		Wydatki 2018r.
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	
1.	Zasiłki rodzinne	769.986,93	6.585	857.169
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych w tym z tytułu:	406.757	3.361	453.833
2.1.	Urodzenie dziecka	24.000	24	29.000
2.2.	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	65.100	165	61.811
2.4.	Samotnego wychowania dziecka	60.988	316	74.093
2.5.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	40.100	376	45.940
2.6.	Rozpoczęcie roku szkolnego	37.903	381	44.350
2.7.	Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	63.146	883	65.162
2.7.1	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	5.945	54	6.893
2.7.2.	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	57.201	829	58.269
2.8.	Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	115.520	1216	133.456
	RAZEM zasiłki rodzinne z dodatkami	1.176.743,93	9946	1.311.002
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	55.000	55	58.000
4.	Świadczenie rodzicielskie	266.321	295	246.545
5.	Świadczenia rodzinne „Złotówka za złotówkę”	79.478,53	1.825	80.766,43
6.	Jednorazowe świadczenie Za życiem	4.000	1	8.000
	Ogółem	1.581.543,46	12.122	1.704.313,43/ 13.459 l. św.

2) Świadczenia opiekuńcze

Zasilek pielęgnacyjny wypłacany jest do 16 roku życia, jeżeli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności. Natomiast powyżej 16 roku życia zasilek pielęgnacyjny przysługuje jeżeli osoba legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, gdy niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia lub gdy legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zasilek pielęgnacyjny przysługuje również osobie powyżej 75 roku życia jeśli nie posiada uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego – wynosiło 184,42 zł miesięcznie, od 01.11.2019r. - 215,84 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
  - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
  - 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
  - 4) innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Osobom, o których mowa w pkt 4, innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma osób, o których mowa w pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Od świadczenia odprowadzana jest składka na ubezpieczenie zdrowotne jak również składka na ubezpieczenie społeczne. Wysokość świadczenie pielęgnacyjnego wynosiła 1.583zł (Od 1 stycznia 2020 1.830 zł), nie obowiązuje kryterium dochodowe. Wyrok TK uznał za niezgodne z prawem dzielenie niepełnosprawnych na tych wymienionych w punkcie 1 i 2, oraz tych u których niepełnosprawność powstała później.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2012 r. poz. 788 i 1529) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Wysokość świadczenia to 620 zł. Przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł . Na dzień 31 grudnia nikt nie pobiera tego zasiłku.

Zasiłek dla opiekuna (świadczenie pielęgnacyjne do 30.06.2013 r.)

Przysługuje opiekunom niepełnosprawnych dorosłych, którym uchylono prawo do tego świadczenia z dniem 1 lipca 2013r. W wysokości to 520 zł miesięcznie. Nie ma kryterium dochodowego.

Od 15 maja 2013 r. roku opiekunowie mogli składać wnioski (były na to 4 miesiące) o zaległy zasiłek wraz z odsetkami. Dostali je za okres od 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego wejście ustawy w życie o ile spełniali warunki określone w przepisach sprzed nowelizacji ustawy o świadczeniach.

Opiekun zrezygnował z pracy lub nie podejmuje zatrudnienia, by przejąć opiekę nad niepełnosprawnym bliskim. Nie dotyczy go kryterium dochodowe ani nawet obowiązek alimentacyjny.

Zasiłku tego nie dostaną ci opiekunowie, którzy pobierali w tym czasie zasiłek specjalny.

Prawo do zasiłku dla opiekuna jest bezterminowe, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności podopiecznego jest wydane na czas określony. Wtedy zasiłek będzie wypłacany do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa ważność orzeczenia. Na dzień 31 grudnia nikt nie pobiera tego zasiłku.

Pracownicy socjalni na rzecz świadczeń pielęgnacyjnych przeprowadzili 16 wywiadów środowiskowych.

Tabela nr 6 Realizacja świadczeń opiekuńczych

Lp.	Wyszczególnienie	Rok 2019		Rok 2018	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki pielęgnacyjne	458.974	2.424	365.951	2.314
2.	Świadczenia pielęgnacyjne	1.168.978	757	735.361	499
3.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	4.660	8	32.666	65
4.	Zasiłek dla opiekuna	5.580	9	23.340	45
	Razem	1.638.192	3.198	1.157.318	2.923

Ogółem świadczeń rodzinnych i opiekuńczych wypłacono na kwotę 3.219.735,46 zł (2018 - 2.861.631,43 zł).

Tabela nr 7 Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze

Lp	Wyszczególnienie	Rok 2019		Rok 2018	
		Wydatki w zł	Liczba świadczeń	Wydatki w zł	Liczba świadczeń
1.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	212.338,79	528	157.397,41	451
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	46.764,22	335	37.643,16	323

3) Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 800,00 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
- jest pełnoletnia i posiada własne dziecko;
- zawarła związek małżeński.

Organ prowadzący postępowanie egzekucyjne jest zobowiązany do przesłania zaświadczenia o bezskutecznej egzekucji w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania.

Należności wyegzekwowane są dzielone: 40% stanowi dochód własny gminy, a 60 % stanowi dochód budżetu państwa.

1. W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika:

- zobowiązuje dłużnika do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny,
- informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego

2. W przypadku gdy dłużnik uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu lub odmówił złożenia oświadczenia majątkowego, zarejestrowania się w PUP, bez przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, pracy na zasadzie robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 par.1 Kodeksu Karnego oraz kieruje wniosek do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika ,przekazuje do biura informacje gospodarczą o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Tabela nr 8 Realizacja funduszu alimentacyjnego

Lp	Wyszczególnienie	Rok 2019			Rok 2018		
		Wydatki	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Wydatki	Liczba świadczeń	Liczba rodzin
1.	Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	201.030	519	23	270.690	692	34

W ewidencji naszej jest 44 dłużników alimentacyjnych, w tym 22 zamieszkuje na terenie naszej gminy.

Prowadzono postępowania wobec dłużników alimentacyjnych:

- 23 zawiadomień do prokuratury o podejrzenie popełnienia przestępstwa,
- przekazaliśmy informację do pięciu Biura Informacji Gospodarczej o stanie zadłużenia dłużników w przypadku 42 dłużników,
- przeprowadzono 8 wywiady alimentacyjne i tyle samo odebrano oświadczeń majątkowych,
- wydano 2 decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Kwota zwróconych przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosiła 101.019,34 zł (2018r. -180.402,16 zł) z tego:

- przekazane na dochody budżetu państwa 83.342,60 zł
- przekazane na dochody własne gminy 17.676,74 zł.

Na obsługę świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego mamy 3 % od wypłaconych świadczeń.

3. Karta Dużej Rodziny (Rozdział 85503)

Karta Dużej Rodziny uprawnia rodziny wielodzietne co najmniej z trójką dzieci do ulg i zniżek. Lista wszystkich zniżek dostępna jest na stronie: www.rodzina.gov.pl.

Karta Dużej Rodziny przyznawana jest każdemu członkowi rodziny, także rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka. Rodzicom karta wydawana jest dożywotnio, dzieciom do ukończenia 18 lub 25 lat w przypadku nauki. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta przyznawana jest bezpłatnie i bez względu na dochód.

Zostało złożonych 151 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny.

Liczba wydanych kart – 296, w tym :

- dla rodziców którzy posiadali na utrzymaniu troje i więcej dzieci - 218 szt,
- dla rodziców którzy posiadają na utrzymaniu troje i więcej dzieci – 27 szt,
- dla dzieci - 51 szt.

Na obsługę GOPS otrzymał dotację w kwocie 731,39 zł.

4. Wspieranie (Rozdział 85504) - 345.813,86 zł

1) W tym rozdziale są koszty zatrudnienia 2 asystentów rodziny, którzy pracowali w 13 rodzinach, w których wychowuje się 24 dzieci. Było to zadanie współfinansowane z "Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019" ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Koszt ogółem 37.983,86 w tym :

- dotacja z programu 13.221,00 zł.

2) Świadczenie "Dobry start" - 307.830, w tym

- koszty zasiłków 297.900 zł - wypłacono 994 świadczeń(993 dzieci),

- koszty obsługi 9.930 zł.

5. Rodziny zastępcze (Rozdział 85508)

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umieszczonych w pieczy zastępczej było 9 dzieci. Koszt tego zadania wyniósł 68.411,31 zł. Jest to zadanie własne, na które z roku na rok potrzeba więcej środków w budżecie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020. Obowiązek realizacji tego programu wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Kontrole

W 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sadkach były kontrole:

1. Kontrola Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nakle nad Notecią, w związku z świetlicą w Dębionku II.
2. Kontrola Powiatowej Straży Pożarnej w Nakle nad Notecią, w związku z świetlicą w Dębionku II.
3. Kontrola z Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie ustawy o pomocy społecznej.
3. Kontrola Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Sadki w zakresie wydatków własnych GOPS w Sadkach.
4. Kontrola Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
5. Kontrola z rozliczenia otrzymanych dotacji na zadania zlecone z Regionalnej Izby Rozrachunkowej w Bydgoszczy.
6. Kontrola Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji na zadania zlecone za I półrocze 2019 r. z Urzędu Gminy w Sadkach.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Z roku na rok rośnie liczba zadań realizowanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Częste zmiany przepisów prawa w pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, funduszu alimentacyjnym oraz nowe zadaniach nakładane na GOPS świadczeni wychowawczw, dobry start, powodują że pracownicy zobowiązani są do aktualizowania, zdobywania nowej wiedzy poprzez szkolenia i samodoskonalenie się. Ośrodek zobowiązany jest do aktualizacji programów komputerowych i instalowania nowych, a zobowiązanie to wiąże się z kosztami.

Problemy, z którymi się spotykamy w codziennej naszej pracy np. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, przemoc, problemy ludzi w podeszłym wieku i niepełnosprawnych, choroby przewlekłe, w tym psychiczne, długotrwałe bezrobocie, powodują że potrzebujemy ponadstandardowych narzędzi i większych środków finansowych. Społeczeństwo starzeje się wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i instytucjonalne formy wsparcia. Sama praca socjalna już nie wystarcza. Stąd potrzeba zwiększenia środków finansowych na to zadanie.

Często dominującym źródłem dochodów w rodzinach są świadczenia socjalne, których wysokość przekracza dochody z pracy, co wpływa deprymująco i nie oddziałuje wychowawczo na młode pokolenie.

Rodziny i osoby przeżywającej trudności oczekują specjalistycznego poradnictwa, np. psychologa, posiadane środki na ten cel nie zabezpieczają potrzeb w tym zakresie. ponosimy koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej, z roku na rok są coraz wyższe.

W strukturach Ośrodka są świetlice, chcąc rozwijać działalność i powiększać krąg odbiorców potrzebne są dodatkowe środki finansowe.

W planach Ośrodka jest utworzenie klub seniora, ale to zadanie będzie wymagało środków finansowych.

Brak mieszkań, koszty pobytu osób bezdomnych w noclegowniach to ponad 1000 zł miesięcznie.

Zmienia się obraz klienta pomocy społecznej, to często nie jest już osoba z tzw. patologii społecznej, problemów społecznych nie możemy przypisywać tylko do rodzin o niskich dochodach.

Przy budynku osrodka pomocy nie ma parkingu, który byłby wyodrębniony dla klientów, obecne miejsca parkingowe dzielimy z właścicielami mieszkań na piętrze.

Wynagrodzenia pracowników Ośrodka są nieadekwatne do obowiązków i odpowiedzialności jaką ponoszą, pracownicy niezależnie od zajmowanego stanowiska będą zarabiać podobnie (od 2020 najniższe wynagrodzenie 2.600 zł brutto).

W związku z coraz większym budżetem i liczbą zadań jest potrzeba zatrudnienia dodatkowego pracownika – księgową.

Wnioski

Nowa rzeczywistość generuje nowe problemy, stąd też pomoc społeczna musi stosować różne narzędzia. W pomoc muszą być zaangażowani specjaliści np. psycholog, pedagog, specjalista d/s uzależnień. Pomoc coraz częściej kierujemy do osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych, którzy stali się też „euro-dziadkami-sierotami” ich możliwości finansowe są ograniczone, z powodu niskich rent i emerytur, w przeciwieństwie do rodzin z dziećmi. Dorosłe dzieci wyjechały za granicę, opuszczając rodziców. Zwiększa się liczba środowisk objętych pomocą w formie usług opiekuńczych. Odczuwalnym problemem na terenie naszej gminy jest brak mieszkań. Pracownicy socjalni współpracują m.in. z pedagogami, kuratorami, policją, strażą gminną. Mamy wspólne wyjazdy w teren z policjantami i strażnikami gminnymi. W naszej codziennej pracy jesteśmy narażeni na agresję ze strony klientów.

Pracownik socjalny pracuje z trudnymi klientami, jego bezpieczeństwo jest zagrożone, ale ma prawną możliwość otrzymania asysty policjanta, w trakcie pełnienia obowiązków służbowych. Każdy problem powoduje koszty po stronie Gminy, która musi na to zadanie zabezpieczyć środki w budżecie:

- koszty pobytu w DPS kolejnych osób tam kierowanych,
- koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- wypłata wynagrodzenia dla kuratora osoby częściowo ubezwłasnowolnionej,
- zabezpieczenie środków finansowych na funkcjonowanie następných świetlic,
- zgodnie z ustawą na zadania własne gmina może otrzymać dotację celową z budżetu państwa, która nie może przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania,
- zabezpieczenie środków na podwyżki wynagrodzeń dla pracowników ośrodka, brak podwyżek może skutkować brakiem osób chętnych do pracy,
- zabezpieczenie środków w budżecie na utworzenie stanowiska w księgowej, w związku z liczbą zadań, które realizuje Ośrodek.

Ograniczenia w pomocy społecznej to:

- realizacja dodatkowych zadań przez pracowników socjalnych nie wynikających z ustawy o pomocy społecznej,
- nadmierna biurokratyzacja wszystkich czynności związanych z dokumentowaniem pracy pracowników socjalnych, w tym pracy socjalnej,
- roszczeniowa lub bierna postawa klientów, którzy chcą mieć tylko prawo do świadczeń, a nie obowiązek współpracy w rozwiązywaniu problemów, brak chęci wykorzystywać własnych uprawnień, zasobów i możliwości, które ma sam klient lub są one w innych instytucjach, w których klienta można uzyskać wsparcie i świadczenia (art. 2 ust.1 ustawy),
- złożoność problemów społecznych.

Opracowała: Alicja Matejczyk

Uzasadnienie

Na podstawie art.110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (Dz.U. z 2019 r. poz.1507 ze zm.), Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Niedbala